

Láthatóság 1980/81.

ÉSZLELŐK

Herváth István /Debrecen/	1	6L f/10
Iskum József /Budapest/	3	6,3L f/13,3
Nagy Mélykúti Ákos /Pécs/	3	8L f/15; 11L f/10
Nagy Zoltán /Szeged/	3	7L f/7
Papp Sándor /Kecskemét/	2	25T f/5,3
Szöke Balázs /Pécs/	2	6,3L f/13,3
Ujvárosy Antal /Kecskemét/	2	25T f/5,3

Összesen 7 észlelő 16 megfigyelést végzett.

Sajnos a bolygóról, a láthatóság időszaka alatt nagyon kevés megfigyelés érkezett, és ezeknek is csak a fele használható! Olyan beszámolókat kaptam, amelyeken a bolygó megpillantásának tényét rögzítették megfigyelésként! A láthatóság legkorábbi észlelése 1980. november 26-án /Szöke/, a legutolsó pedig 1981. június 29-én /Iskum/ történt. A két időpont között december, január és február hónapokat kivéve egy-egy, júniusban öt darab használható megfigyelés volt. Ezért az összefoglaló, kellő mennyiségű és minőségű adathalmaz hiján csak tájékoztató jellegű lehet.

A bolygókorong látványa

BPR: 4,4 átlagintenzitású, a déli poláris terület, a színét Papp Sándor 1981 júniusában szürkéssárgának, barnásnak találta.

- STeZ:** 1981 áprilisában 6. intenzitású /Papp/, júniusban 5. intenzitású /Ujvárosy/.
- STB:** Az összes észlelő egyöntetű véleménye, hogy a "láthatóság határán lehetett érezni" ezt a 4,8. intenzitású sávot.
- STrZ:** Két becslés: áprilisban 7, júniusban 6,5 intenzitású /Papp/.
- EZ:** Az egyenlítői zóna a legfényesebb, 7,1 átlagintenzitással, változott is 6,5 és 8 intenzitás között. Papp júniusi színbecslése szerint pasztellsárga.
- NEB:** A legjobban észlelhető és változó sáv. 1980 novemberébe 5 intenzitással indul /Szóke/. Oppozíció után 3-ra sötétedik, színe szürkésbarna /Papp/, majd június végére újból 5 intenzitású /Iskum/. Az átlag 4,1.
- NTrZ:** Átlagintenzitása 5,8.
- NPR:** Átlagintenzitása 4,4. "A két poláris régió közül az NPR talán egyértelműbb, de egyik sem feltűnő látványú - ali érezhető diffúz szürkésárga-barna felület." /Papp/.

A gyűrűk, árnyékok látványa

A Szaturnusz gyűrűrendszerének északi oldalára a láthatóság ideje alatt egyre jobban rá lehetett látni. Az A és B gyűrűt először április 13-án látta eltérő intenzitásúnak Papp, de a Cassini-rés nem volt egyértelmű. Az osztást a legjobb látás pillanataiban gyanította Ujvárosy május 8-án. A gyűrű árnyéka a bolygón /Sh R/G/ jól látható volt, mint 1,2 átlagintenzitású sötét sáv. Papp megjegyzi, hogy: "1981. június 3-án az Sh R/G egy kicsit fentebb esik /1,5-2"/, mint a gyűrűszegély érintkezési pontja a koronggal! /éri az STrZ-t!/. A bolygó árnyéka a gyűrűn /Sh G/R/, májustól szerepel 6 db rajzon, ebből 3 konkáv és 3 egyenes árnyékvonalú. Érdekes módon Iskum, a gyűrű "előző" /p/ részén két alkalommal a bolygóárnyékhoz hasonló foltot talál, amely június 21-én 4, június 29-én 2 intenzitású!

Végül egy régebbi észlelést mutatok be, amely jó példa arra, hogy a Szaturnuszról készített leírás egyenrangú - sőt legtöbbször gazdagabb információ mennyiségű - mint az ugyanakkor készített korongrajz.

SZATURNUSZ

Dátum /UT/: 1980. január 2.

Idő /UT/ : 1^h50^m - 2^h10^m

Légköri nyugodtság /0---10/: 7

Légkör átlátszósága /0---5/: 4 /néha 3/

Távcső: 250/1330 Newton, 250/ 2540 Newton, 107/3200 brachyt

Nagyítás: 133, 222, 254 x

Szűrő: kék, narancs

Észlelő: Papp Sándor

Észlelési hely: Kecskemét

- Megjegyzések: - A gyűrű rendkívül vékony /elméleti vastagsága: 1,2"/ és kb. 12-12,5 mg körüli fényességű vonalként végig egyforma intenzitással látszik
- Az EZ-ban az Sh R/G 2 intenzitású vékony fekete vonal
 - A két fősáv közül a SEB kicsit élénkebb
 - Az STB időnként jól látható, az NTB csak érezhető
 - Az SPR és az NPR alig ütnek el a környezetüktől, szintük a sárgás /talán narancsszürkével jellemezhető/
 - Intenzitások:

SPR: 4,8 /n.szürkés/

STeZ: 6,5

STB: 4,7-4,8 /barnás/

STrZ: 7-7,1 /sárgás-
fehér/

SEB: 3,2-3,3 /barna/

EZ: 6,6 - 6,8 /fehér/

NEB: 3,5 /halv.barna/

NTB: nem becsülhető

NTrZ-NTeZ: 6,5

NPR: 4,9